

Opstamning i løbet af et år

”Fuchsia” - juni 2005

Af Gerda Manthey

Hvordan får man et fuchsiatræ i løbet af et enkelt år?

Nu ser jeg mine fuchsiavenners undrende ansigtsudtryk for mig.

I løbet af et enkelt år?

En rigtig opstammet, som med sine elegante blomster og farveindtryk i øjenhøjde rigtig kan gøre sig gældende?

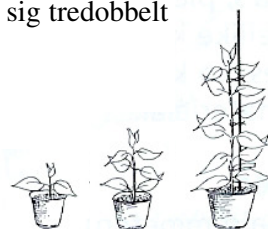
Men det passer virkelig. Jeg har prøvet det mange gange, og det er ikke engang et kunststykke, fordi man må regne med, at enhver fuchsialiebhaber har den fornødne fornemmelse for omhu og pleje.

For at andre skal kunne gøre det efter i det kommende år, videregiver jeg her min metode skridt for skridt.

Selv om man kan tiltrække en opstammet fuchsia af næsten enhver sort, findes der dog afprøvede sorter, som egner sig særlig godt. Det er sorter, der har et kraftigt rodsystem, og som også forgrener sig godt selv uden hyppig knibning. Om muligt ser jeg også efter, at den udvalgte plante har tre blade i skudspidsen i stedet for de sædvanlige to, fordi den så vil forgrene sig tredobbelt og kunne danne en smuk tæt krone.

Når vi har fundet den ideelle sort, begynder vores år med forberedelser i juli måned. Først tilbageskærer vi en eller to grene på moderplanten. Planten gødes og vandes omhyggeligt, for at vi i løbet af tre til fire uger kan tage stiklinger. Det er jo højsommer, og vækstkraften vil hurtigt danne de skud, som vi skal bruge til stiklinger.

Har stiklingen allerede tre eller fire bladsæt, er det godt, fordi den så allerede har klaret en del af sin højdevækst. Stiklingen skæres af lige under et bladhæfte, og det underste bladsæt fjernes uden at beskadige de sovende øjne. Nu bliver den stukket i den mindst mulige potte (3 - 5 cm) i en blanding af sand og tørvemuld. Dernæst bliver potten forsigtigt vandet til, et glas eller en plasticpose sættes over for at forhindre fordampningen, og vi finder et beskyttet og lunt, men ikke solrigt sted, hvor den vil kunne danne kraftige rødder i løbet af 3 uger.

Så er det imidlertid blevet september, og stiklingen får sin første rigtige potte med næringsrig jord, som vi har beriget med kødbenmel, hornspåner, tørret kogøgødnings eller lignende organiske stoffer. Fuchsiaplante er ikke kostforagtere, og man kan ikke så let komme til at overfodre dem, når de er i god vækst.

Hvis vort lille træ skal vokse smukt lige og opret, må det så tidligt som muligt have en støttepind, som det bliver bundet til med mellemrum på højst 5 cm.

Hvis vi ikke gør det, vil plantens tendens til altid at vokse mod lyset give os en forvreden stamme. Den, der ønsker at få en sådan bølget stamme kan undlade støttepinden..

Seks uger senere – midt i oktober – vil træet allerede have en højde på ca. 50 cm. Når vi straks fjerner alle sideskud, så snart de viser sig, kan planten koncentrere al sin voksekraft om stammens højdevækst. De egentlige blade bliver derimod behandlet med omhu og skal blive på stammen længst muligt. Planten skal jo ånde gennem bladene, så den kan få en kraftig stamme, som senere uden problemer skal kunne bære sin krone.

Et meget vigtigt punkt i den videre pleje er ompotningen. Hver gang de hvide rødder har gennemvokset pottejorden eller endda viser sig i drænhullerne, skal planten have en større potte. Det kræver forsigtighed, fordi rodklumpen ubetinget skal forblive intakt. Det anbefales at gennemvande den dagen før ompotningen.

Så længe vejret tillader det, forbliver planten på et beskyttet sted ude i det fri.

Efterårsvindene må ikke kunne vælte den. Det vil være katastrofalt, hvis stammen mister sit topskud. (Hvor gode plastpotterne end er, foretrækker jeg de gode gamle lerpotters stabilitet til de opstammede).

Da vi hele tiden bruger en meget næringsholdig jordblanding, og planten kun står nogle få uger i hver potte, er yderligere gødning ikke nødvendig. På trods af det tilsætter jeg en gang om ugen lidt bladgødning (2 g pr. liter vand) ved en vandforstøvning, hvor jeg søber planten grundigt ind. Fuchsia tager godt imod bladgødning på denne måde.

En skønne dag er også efteråret forbi, og det gælder om at finde en plads indendørs, hvor vores lille stamme kan vokse videre hele vinteren uden hvilepause og uden at blive forstyrret i sin vækst. Pladsen skal være tilstrækkelig lys og lun (12 til 15°), og den livsnødvendige luftfugtighed må ikke mangle. Har man et væksthuse med opvarmingsmulighed, er det ikke noget problem. Men ellers er fuchsiafolk jo opfindsomme og får gode ideer. Fuldt opvarmede rum duer ikke, men gæsteværelse, trappe- rum eller i nødsfald bryggers kan bruges, hvis man sørger for tilstrækkeligt vækstlys.

Hvis stammen i marts/april måned har nået den højde, som er ønskværdig for den valgte sort, lader vi den vokse endnu tre eller fire bladsæt, og så kommer det højtidelige øjeblik, hvor vi fjerner den alleryderste skudspids med det øverste bladsæt.

Efter nogle dage danner der sig i bladhjørnerne ved de øverste tre-fire bladsæt nogle sideskud, som vi nu lader vokse videre og derefter kniber efter hvert tredje bladsæt. Det vil give mindst seks/ni nye sideskud, og dermed har vi allerede formet en rigtig lille krone som en god grundform for de kommende års tilvækst.

Så er vi nået til midten af maj måned. Den nye fuchsiasæson er begyndt, og stolt og forsigtigt bærer vi vort selvfremstillede (det kan vi med fuld ret kalde det) fuchsiatræ ud i den friske luft til en skygget og vindbeskyttet plads (Gartnerne kalder det afhærdning).

I slutningen af juli eller begyndelsen af august er der endnu ikke gået et år. Fuchsiatræet står nu i

fuldt flor og vil i de næste måneder i sit første leveår med hele sin charme belønne os rigt for alle vore anstrengelser.

Til sidst vil jeg kort forklare, hvorfor jeg tiltrækker de opstammede fra efterårstiklinger.

Vi ved i dag, at fuchsia er langdagsplanter, som først begynder at danne blomsterknopper ved en daglængde på mere end 12 timer. En forårstikling vil altså begynde blomstringen allerede i sin første potte, og dermed er det forbi med den kraftige højdevækst. Vi kan med nogle kunstgreb forhindre blomstringen, sådan som gartnerne gør det med en kortdagsbehandling. Men så ville vi også komme til at savne en dejlig vinterbeskæftigelse.

Jeg håber, at I får mange glæder og gode resultater.

Til slut et lille udvalg af de mange velegnede fuchsiasorter:

'Checkerboard'	'Mrs. Lovell Swisher'	'Other Fellow'
'Frauke'	'Galadriel'	'Celia Smedley'
'Hidcote Beauty'	'Phyllis'	'Swingtime'
'Joy Patmore'	'Mrs. W. Rundle'	'Amy Lye'
'Chang'	'Pink Temptation'	'Rose of Castille imp'
'White Spider'	'Brutus'	'Royal Velvet'
'Genii'	'Southgate'	'Flying Cloud'
'Dollarprincess'		

Kilde: Fuchsienkurier 3/1984 gentaget i Fuchsienkurier 1/2003